

فهرست

۶	درس اول - قِیمَةُ الْعِلْمِ
۱۴	درس اول - نُورُ الْكَلَامِ
۲۲	درس اول - كَنْزُ الْكُنُوزِ
۳۰	درس دوم - جَوَاهِرُ الْكَلَامِ
۳۸	درس دوم - كُنُوزُ الْحِكْمِ
۴۶	آزمون میان نوبت اول
۵۰	درس دوم - كَنْزُ النَّصِيحَةِ
۵۸	درس سوم - الْحِكْمُ النَّافِعَةُ
۶۸	درس سوم - الْمَوَاعِظُ الْعَدَدِيَّةُ
۷۶	درس چهارم
۸۴	آزمون نوبت اول
۸۸	درس پنجم
۹۸	درس ششم
۱۱۰	درس هفتم
۱۲۰	درس هشتم
۱۳۰	درس نهم
۱۴۱	آزمون میان نوبت دوم
۱۴۴	درس دهم
۱۵۶	درس یازدهم
۱۶۴	درس دوازدهم
۱۷۶	آزمون نوبت دوم
۱۷۹	تست تیزهوشان

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

قِيَمَةُ الْعِلْمِ

واژگان ارب

.....	مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ	قِيَمَةٌ	ذَلِكَ	آفَةٌ
.....	نَاجِحٌ	كَ	رَجُلٌ	بِلَا
.....	نِسْيَانٌ	كَالشَّجَرِ	شَجَرٌ	بِنْتُ
.....	وَلَدٌ	كَبِيرٌ	صَفٌّ	تِلْكَ
.....	هَذَا	لَوْحَةٌ	طَالِبٌ	ثَمَرٌ
.....	هَذِهِ	مَرْأَةٌ	طَلَبٌ	جَبَلٌ
.....	إِمْرَأَةٌ	فَرِيضَةٌ	جَمِيلٌ
.....	مُجَالَسَةٌ	فِي	حُسْنٌ

قِيَمَةُ الْعِلْمِ

- ۱- دانشمند عمل درخت است.
- ۲- خوب پرسیدن از است.
- ۳- همنشینی با عبادت است.
- ۴- طلب علم (جستن دانش) است.
- ۵- آفت علم است.

- ۱- الْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ.
- ۲- حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ.
- ۳- مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَةٌ.
- ۴- طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ.
- ۵- آفَةُ الْعِلْمِ النِّسْيَانُ.

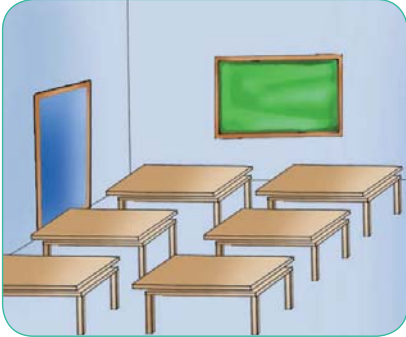
ضرب المثل

هَذِهِ بِتِلْكَ

« این به آن در »

هَذَا، هَذِهِ، ذَلِكَ، تِلْكَ

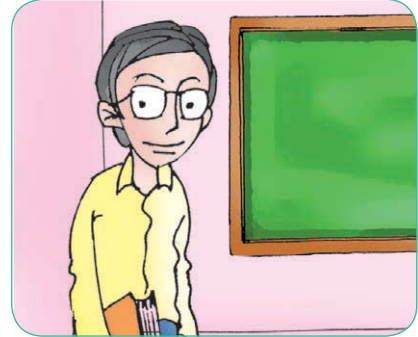
ببینید، مقایسه کنید و به خاطر بسپارید.

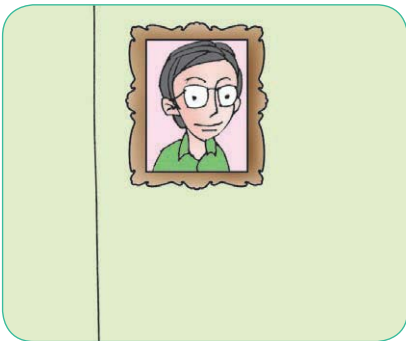
هَذَا، صَفٌّ جَمِيلٌ.

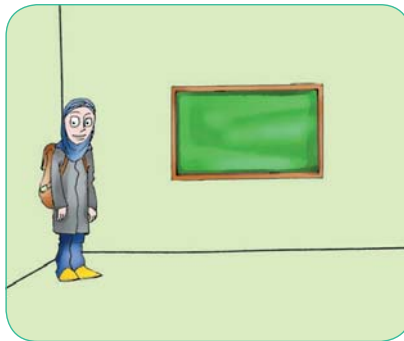
هَذِهِ، طَالِبَةٌ.

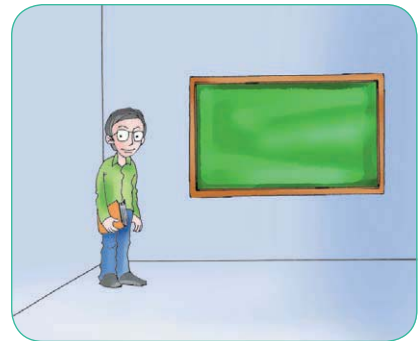
هَذَا، طَالِبٌ.

تِلْكَ، لَوْحَةٌ جَمِيلَةٌ.

تِلْكَ، طَالِبَةٌ نَاجِحَةٌ.

ذَلِكَ، طَالِبٌ نَاجِحٌ.

نکات

- ۱ - هر اسمی در عربی یا مذکر است یا مؤنث.
- ۲ - علامت اصلی اسم مؤنث «ة» است. مانند: طَالِبَةٌ
- ۳ - مذکر نشانه ای ندارد. مانند: طَالِبٌ
- ۴ - اسم‌هایی مانند (شَجَرَةٌ، لَوْحَةٌ و ...) که دارای علامت «ة» هستند، مؤنث به شمار می‌آیند.
- ۶ - اسم‌هایی مانند (بِنْتُ، مَرِيْمٌ و ...) که برای مؤنث به کار می‌روند، مؤنث‌اند.
- ۷ - «هَذَا و ذَلِكَ» برای اشاره به اسم‌های مذکرند.
- ۸ - «هَذِهِ و تِلْكَ» برای اشاره به اسم‌های مؤنث‌اند.
- ۹ - حروف الفبای عربی ۲۸ حرف هستند. (به طریقه خواندن آنها توجه کنید)
الف (همزه) - باء - تاء - ثاء - جیم - حاء - خاء - دال - ذال - راء - زاء - سین - شین - صاد
ضاد - طاء - ظاء - عین - غین - فاء - قاف - کاف - لام - میم - نون - واو - هاء - یاء.
- ۱۰ - چهار حرف «پ - ژ - گ - چ» در زبان عربی فصیح (نوشتاری) وجود ندارند.

مفرد		تعداد	جنس
دور	نزدیک		
ذَلِكَ (آن)	هَذَا (این)	مذکر	مؤنث
تِلْكَ (آن)	هَذِهِ (این)		

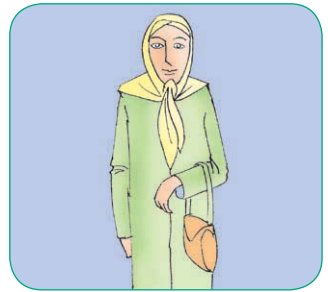
گلیبرگ واژگان

۱ - فقط واژه های مشخص شده را ترجمه کنید.

- الف) طَلَبُ الْعِلْمِ، قَرِيصَةٌ.
 ب) هَذِهِ الطَّالِبَةُ، نَاجِحَةٌ.
 ج) ثَمَرَةٌ هَذِهِ الشَّجَرَةِ، لَذِيذَةٌ.

۲ - نام هر تصویر را از کلمات داده شده بیابید. (یک واژه اضافه است)

(شَجَرَةٌ، صَفٌّ، لَوْحَةٌ، اِمْرَأَةٌ، جَبَلٌ)

تلك،

هذا،

ذلك،

هذه،

۳ - کلمه ی مناسب از گروه «الف» را به ترجمه مربوط به آن در گروه «ب» وصل کنید.

۴. هر ترجمه در بادکنک ها به کدام فلش مربوط است؟

آن کوه، بلند است.
 آن دختر، در کلاس اول است.
 آفت علم، فراموشی است.
 پسر این مرد، موفق است.
 آفة العِلْمِ، النِّسيانُ.

ولَدُ هَذَا الرَّجُلِ، نَاجِحٌ.
 تِلْكَ الْبِنْتُ، فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ.
 ذَلِكَ الْجَبَلُ، مُرْتَفِعٌ.
 آفة العِلْمِ، النِّسيانُ.

۵ - ترجمه ی درست را نورانی کنید.

الف) حُسْنُ السُّؤَالِ، نِصْفُ العِلْمِ
 خوب پرسیدن، نیمی از دانش است.
 سوال خوب، نیمی از علم است.

ب) مُجَالَسَةُ العُلَمَاءِ، عِبَادَةٌ
 همنشینی با دانشمند، عبادت است.
 همنشینی با دانشمندان، عبادت است.

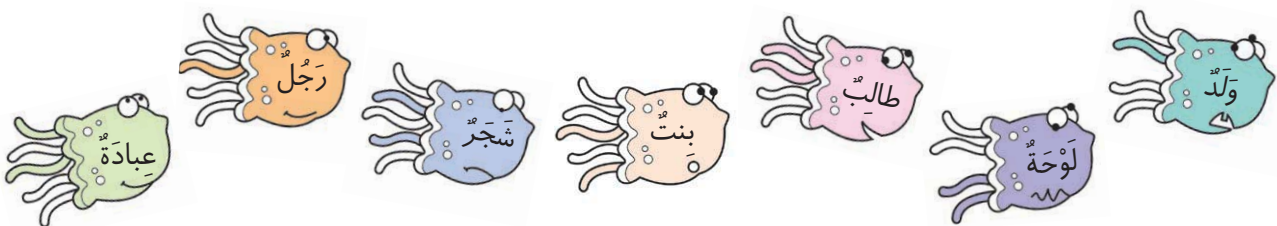
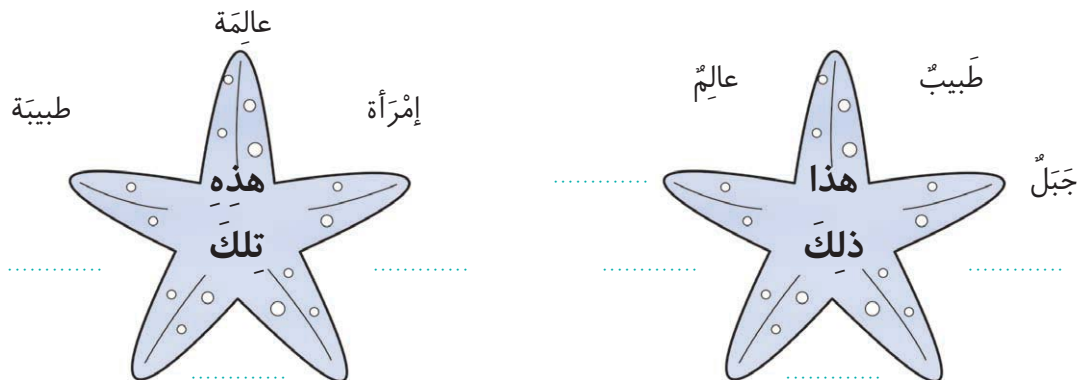
ج) طَلَبُ العِلْمِ، فَرِيضَةٌ
 طلب کردن دانش، واجب دینی است.
 درخواست علوم، واجب است.

تمرین

۱ - جملات صحیح و غلط را مشخص کنید.

- الف) تِلْكَ، وَوَلَدٌ. ص غ (ب) هَذَا، نَاجِحٌ. ص غ
 ج) ذَلِكَ، بِنْتُ. ص غ (د) هَذِهِ، صَفٌّ. ص غ
 هـ) هَذَا، طَالِبٌ نَاجِحَةٌ. ص غ (و) تِلْكَ، بِنْتُ عَالِمَةٍ. ص غ

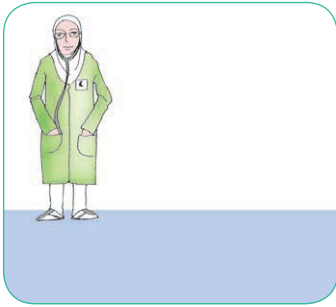
۲ - با استفاده از کلمات داخل ستاره های دریایی و کلمات اطراف آن ها به دلخواه جمله مناسبی در محل نقطه چین بنویسید.

۳ - اسم اشاره ی مناسب را انتخاب کنید.

- الف)، رَجُلٌ. هذه ذَلِكَ (ب)، طَبِيبَةٌ. تِلْكَ هذا
- ج) وَلَدٌ. هذا تِلْكَ (د)، بِنْتُ. ذَلِكَ هذه

۴. با توجه به هر شکل، جمله ی درست را مشخص کنید.

- الف) هذا العالمُ، كالجبلِ. الف) هذه الشجرةُ، بلاتمرٍ.
- ب) هذه العالمَةُ، كالجبلِ. ب) ثمرُ هذه الشجرةِ، لذيدٌ.
- الف) ذلكَ الطبيبُ، ناجحٌ. ب) تلكَ الطَّبِيبَةُ، ناجحةٌ.

۵ - جمله های زیر را به فارسی ترجمه کنید.

- الف) عَلِيٌّ، وَلَدٌ قَوِيٌّ وَ مَرِيْمٌ، بِنْتُ شَاعِرَةٍ.
- ب) هَذِهِ الطَّالِبَةُ، فِي ذَلِكَ الصَّفِّ.

ج) ذَلِكَ الرَّجُلُ، عَالِمٌ نَاجِحٌ.

د) هَذِهِ الشَّجَرَةُ، بِلا ثَمَرٍ.

۶. در جای خالی، گزینه ی مناسب قرار دهید.

- الف) ذَلِكَ، نَاجِحٌ. البِنْتُ الطَّالِبُ
- ب) تِلْكَ، عَالِمَةٌ. الرَّجُلُ الْمَرَأَةُ
- ج) هَذَا، كَبِيرٌ. الصَّفُّ اللُّوْحَةُ
- د) تِلْكَ، بِلا ثَمَرٍ. النَّاجِحُ الشَّجَرَةُ

۷ - اسم های انتخاب شده از متن درس (قِيَمَةُ الْعِلْمِ) را در جای مخصوص خود در جدول قرار دهید.

(الْعَالِمُ - عِبَادَةُ - الْعِلْمُ - آفَةٌ - فَرِيضَةٌ - سَوَالٌ)

مفرد مؤنث	مفرد مذکر

مذکر و مؤنث

اسم های ما بلا شكّ	در عربی دو جور
برای مردا مذكر	خانوم ها هم مؤنث
خانوم هاشون «ة» داره	ك «مَرَأَةٌ جَمِيلَةٌ»
مذکرش هم میشه	یا رَجُلًا كَرِيمًا

اسم اشاره دور و نزدیک

ای و لَد عزیزم	به گوش بشو چی میگم
اسم اشاره هامون	یا نزدیکند یا دورند
نزدیکارو «این» میگیم	به دورامون «اون» میگیم
نزدیکامون «ه» دارند	همه ی دورا «ك» دارند
نگاه بکن به شکلش	«هذا هذه، ذَلِكَ تِلْكَ»

مفرد مذکر و مفرد مؤنث

مفرد یعنی یکدونه	همین طوری بی چونه
رَجُلٌ وَ عَالِمٌ وَ نَاجِحٌ	مَرَأَةٌ وَ سَاعَةٌ وَ لَوْحَةٌ

۱- ترجمه ی کدام لغت نادرست است؟

- الف) قيمة : ارزش ب) ثَمَر : میوه ج) نِسْيَان : فراموشی د) بِلَا : مصیبت

۲- کدام گزینه به ترتیب برای جای خالی جملات زیر مناسب است؟

« الْعَالِمُ ... جَبَلِ النُّورِ - تِلْكَ الشَّجَرَةُ ... ثَمَرٍ . »

- الف) كَ، فِي ب) كَ، بِلَا ج) فِي، كَ د) بِلَا، كَ

۳- مفرد کدام جمع نادرست است؟

- الف) طُلَّابٌ ← طَالِبٌ ب) صُفُوفٌ ← صَفٌّ ج) أَوْلَادٌ ← وَالِدٌ د) بَنَاتٌ ← بِنْتُ

۴- ترجمه ی کدام گزینه درست است؟

- الف) تِلْكَ، اِمْرَاَةٌ عَالِمَةٌ . آن ، زنی موفق است .
 ب) ثَمْرَةٌ هَذِهِ الشَّجَرَةِ، جَمِيلَةٌ . میوه آن درخت، زیباست .
 ج) هَذَا الْوَلَدُ، نَاجِحٌ . این پسری، موفق است .
 د) تِلْكَ، لَوْحَةٌ عَجِيبَةٌ . آن، تابلویی عجیب است .

۵- برای اشاره به کدام کلمه از «هَذِهِ» و «تِلْكَ» نمی توان استفاده کرد؟

- الف) بِنْتُ ب) وَالِدٌ ج) اِمْرَاَةٌ د) شَاعِرَةٌ

۶- مؤنث کدام گزینه صحیح نیامده است؟

- الف) رَجُلٌ ← رَجُلَةٌ ب) ذَلِكَ ← تِلْكَ ج) عَالِمٌ ← عَالِمَةٌ د) وُلْدٌ ← بِنْتُ

۷- کدام کلمات با هم ارتباطی ندارند؟

- الف) شَجَرٌ، حَجَرٌ ب) رَجُلٌ، اِمْرَاَةٌ ج) وُلْدٌ، بِنْتُ د) ذَلِكَ، تِلْكَ

۸- کدام جمله صحیح است؟

- الف) ذَلِكَ طَالِبَةٌ . ب) تِلْكَ بِنْتُ . ج) هَذِهِ عَالِمٌ . د) هَذَا شَجَرَةٌ .

۹- در کدام گزینه همهی حروف الفبای عربی نیستند؟

- الف) مسیح ب) متین ج) پیمان د) میلاد

۱۰- جمع کدام گزینه نادرست است؟

- الف) رَجُلٌ ← رِجَالٌ ب) فَرْدٌ ← اَفْرَادٌ ج) شَجَرٌ ← شَجَارٌ د) عِلْمٌ ← عِلُومٌ

تست پیشرفته

۱- مفرد کدام جمع، صحیح است؟

- الف (طَلَّاب : طَلَب)
 ب (رِجال : رُجُل)
 ج (صُفوف : صَف)
 د (أولاد : والد)

۲- در کدام گزینه، اسم مؤنث به کار نرفته است؟

- الف (مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ ، عِبَادَةٌ .)
 ب (آفَةُ الْعِلْمِ ، النَّسِيَانُ .)
 ج (حُسْنُ السُّؤَالِ ، نِصْفُ الْعِلْمِ .)
 د (طَلَبُ الْعِلْمِ ، فَرِيضَةٌ .)

۳- کدام گزینه با رعایت ترتیب، اسم اشاره ی مناسب برای کلمات زیر است؟

قَوِيَّةٌ ، وَالدُّ ، بِنْتُ ، رَجُلٌ

- الف (تَلَكَّ ، هَذَا ، هَذِهِ ، ذَلِكَ)
 ب (هَذَا ، ذَلِكَ ، هَذِهِ ، ذَلِكَ)
 ج (هَذِهِ ، ذَلِكَ ، هَذَا ، ذَلِكَ)
 د (تَلَكَّ ، هَذَا ، تَلَكَّ ، هَذِهِ)

۴- کدام گزینه از نظر معنا و قواعدنگارش درست است؟

- الف (مَرِيْمٌ ، بِنْتُ نَاجِحٍ .)
 ب (هَذَا ، جَبَلُ الرَّحْمَةِ .)
 ج («حَمِيْدَةٌ» ، اِسْمٌ وَوَلَدٌ .)
 د (هَذِهِ اللُّوْحَةُ ، كَبِيْرٌ .)

۵- مؤنث جمله ی «ذلِكَ رَجُلٌ» در کدام گزینه است؟

- الف (تَلَكَّ بِنْتُ .)
 ب (تَلَكَّ رَجُلَةٌ .)
 ج (هَذِهِ اِمْرَاَةٌ .)
 د (تَلَكَّ اِمْرَاَةٌ .)

یادداشت

.....

.....

.....

.....

.....

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

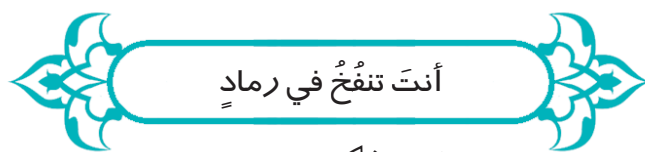
نورُ الكلامِ

واژگان ارب

أمان	عَلَيَّ	مَجْهُول	وَالِدَيْنِ
خَشَب	عَلَيْكَ	مَرْءٍ، (امْرَأً)	وَرْدٍ، وَرْدَةٍ
خَيْرٍ	كُرْسِيٍّ	مَسْرُور	هَ، هُ
دَهْرٍ	كَلَامٍ	مِنْ	هَاتَانِ
ذَهَبٍ	كَ	نَافِذَةٍ	هَذَانِ
رَأْيٍ	لِ	نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ	يَوْمٍ
رِضَا	لَكَ	نَظِيفٍ	
صِحَّةٍ	لِهَذَا الصَّفِّ	وَاحِدٍ	

نورُ الكلامِ

- ۱- نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ، الصِّحَّةُ وَالْأَمَانُ.
 - ۲- رِضَا اللَّهِ، فِي رِضَا الْوَالِدَيْنِ.
 - ۳- أَدَبُ الْمَرْءِ، خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ.
 - ۴- الدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ.
 - ۵- رَأْيَانِ خَيْرٌ مِنْ رَأْيٍ وَاحِدٍ.
- دو نعمت ناشناخته‌اند، و
 خشنودی خدا، در، است.
 ادب، بهتر از اوست.
 روزگار است؛ روزی و روزی به ضرر تو.
 دو، از یک نظر

أنت تنفخ في رمادٍ

«تو در خاکستر می دمی»

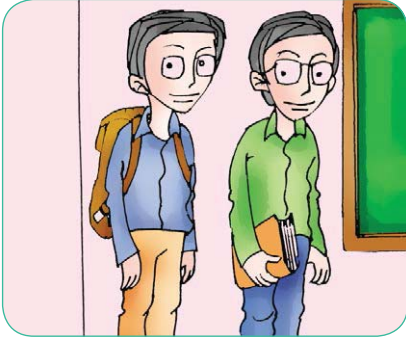
آب در هاون می کوبی

ضرب المثل

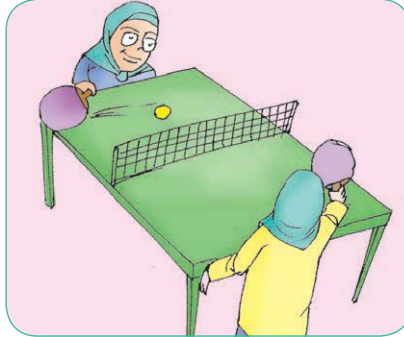
قواعد تصویری

هَذَانِ هَاتَانِ

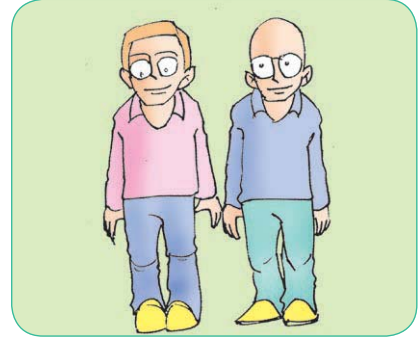
ببینید، مقایسه کنید و به خاطر بسپارید.

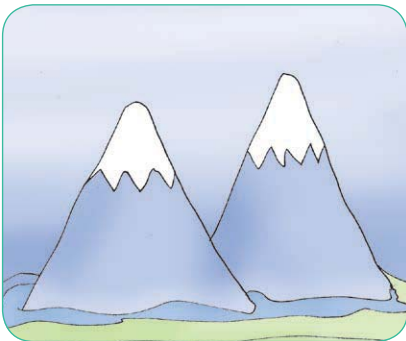
هَذَانِ، طَالِبَانِ.

الْبَيْتَانِ

الْوَالِدَانِ

هَذَانِ الْجِبَلَانِ، مُرْتَفَعَانِ.

هَاتَانِ الْوَرْدَتَانِ، جَمِيلَتَانِ.

هَاتَانِ، طَالِبَتَانِ.

نکات

- اسم مثنی نشان دهنده دو شخص یا دو چیز است و دو علامت دارد: «ان» و «ین» مانند: مذکر ← {عَالِمَانِ، عَالِمَيْنِ} مؤنث ← {عَالِمَتَانِ، عَالِمَتَيْنِ}
 - در اسم مثنی علامت (ان، ین) از نظر معنی هیچ تفاوتی با هم ندارند (ان بیشتر در ابتدای جمله است).
 - اسم اشاره ی مثنی برای مذکر هَذَانِ و برای مؤنث هَاتَانِ می باشد.
- نکته ای دیگر:** در زبان عربی همان طور که در قرآن خوانده اید حروف به وسیله ی حرکات و علامت ها خوانده می شوند.
- این علامت ها (حرکات) عبارت اند از:

فتحه (ـَ)، کسره (ـِ)، ضمه (ـُ)، سکون (ـْ)، تنوین (ـً)

مثنی	مفرد	جنس / تعداد	مثنی	مفرد	جنس / تعداد
هَذَانِ، طَالِبَانِ.	هَذَا، طَالِبٌ	مذکر	هَذَانِ (این ها - این دو)	هَذَا (این)	مذکر
هَاتَانِ، طَالِبَتَانِ.	هَذِهِ، طَالِبَةٌ.	مؤنث	هَاتَانِ (این ها - این دو)	هَذِهِ (این)	مؤنث

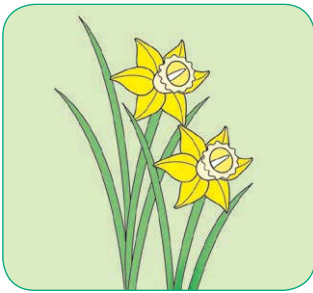
گلبرگ واژگان ابر

۱ - فقط واژه های مشخص شده را ترجمه کنید.

الف) هَذَا الْمَرْءُ فِي الصُّحَّةِ ب) قِيَمَةُ الْإِنْسَانِ بِالْعِلْمِ

۲ - واژه ی مربوط به هر تصویر را زیر آن بنویسید.

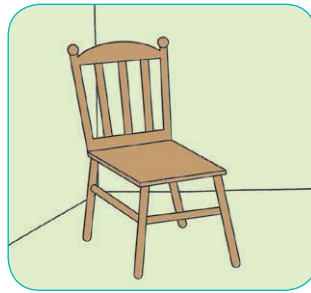
(وَرَدَتَانِ ، ذَهَبٌ ، نَافِذَتَانِ ، كُرْسِيٌّ)

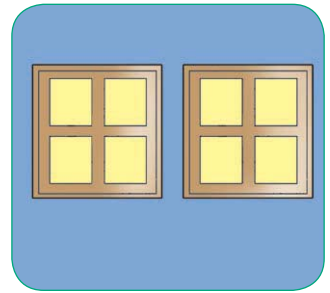
هاتانِ ،

ذلك ،

هذا ،

هاتانِ ،

۳ - کدام واژه از ستون الف به کدام ترجمه از ستون ب مربوط است، شماره گذاری کنید. (يك مورد اضافه است)

ب		الف	
پاکیزه		نَافِذَةٌ	۱
بهتر		نَظِيفٌ	۲
امنیت		مَسْرُورٌ	۳
پنجره		خَيْرٌ	۴
خوشحال			

۴ - هر ترجمه در قطره باران به کدام ابر مربوط است؟ آن ها را با خط به یکدیگر وصل کنید.

این دو پسر تمیز، موفق اند.

رضایت خدا در رضایت پدر و مادر است.

هذانِ الْوَالِدَانِ التَّطِيفَانِ ، نَاجِحَانِ .

الْمَرْءُ الْجَاهِلُ ، مَجْهُولٌ .

التَّفَكُّرُ ، مِفْتَاحُ الْعُلُومِ .

انسان نادان، گمنام است.

انديشيدن، کلید دانش هاست.

رضا الله، في رضا الوالدين.

۵- ترجمه ی درست را علامت بزیند.

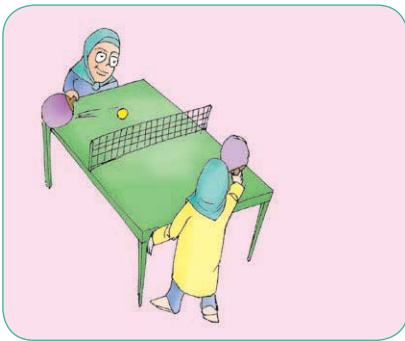
الف) رَأْيَانٍ، خَيْرٌ مِنْ رَأْيٍ وَاحِدٍ.
 بهترین نظرها، یک نظر است.
 دو نظر، بهتر از یک نظر است.

ب) أَدَبُ الْمَرْءِ، خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ.
 ادب مرد، بهتر از طلایش است.
 ادب انسان، بهتر از طلاهای اوست.

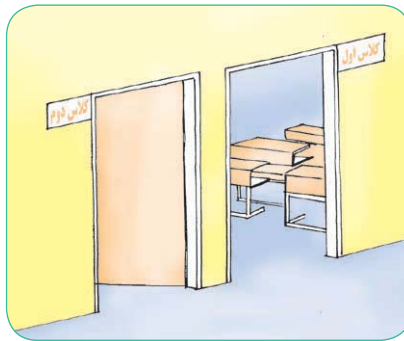
ج) نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ، الصَّحَّةُ وَالْأَمَانُ.
 دو نعمت ناشناخته اند، تندرستی و امنیت.
 تندرستی و امنیت، نعمتی گمنام اند.

تمرین

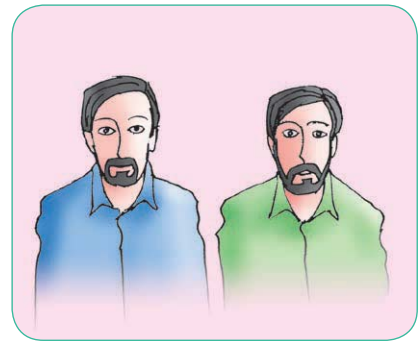
۱ - با توجه به تصاویر، جملات صحیح و غلط را با گذاشتن (ص) یا (غ) در مربع مشخص کنید.

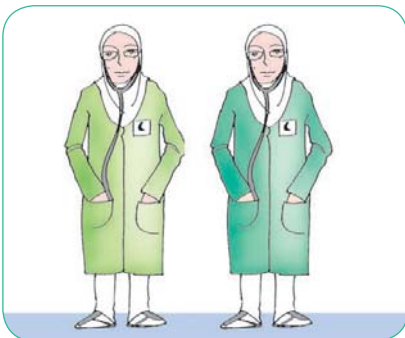
ج) هَذَانِ، بِنْتَانِ.

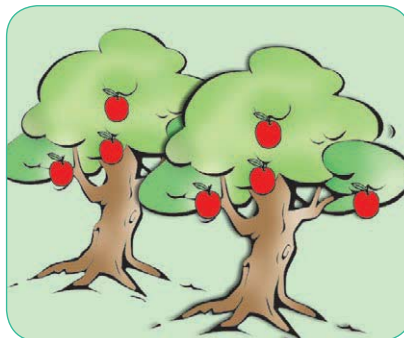
ب) هَذَانِ، صَفَّانِ.

الف) هَذَانِ، رَجُلَانِ.

و) هَاتَانِ، طَبِيبَتَانِ.

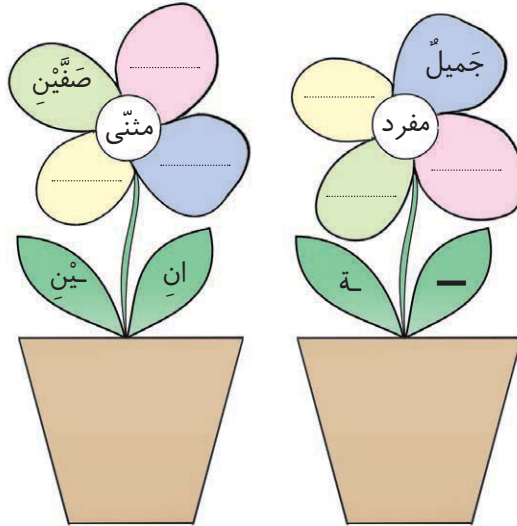
ه) هَذَانِ، شَجَرَتَانِ.

د) هَاتَانِ، وَرْدَتَانِ.

۲ - با توجه به کلمات، هر گلبرگ را با کلمه ی مناسب آن پر کنید.

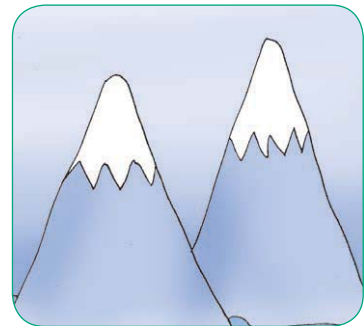
(إِمْرَأَاتَانِ - بِنْتٌ - وَرْدَتَانِ - خَشِيْبَةٌ - نَافِذَةٌ - كُرْسِيَانِ)

۳ - کدام ترجمه صحیح است؟

- الف) هذانِ الطُّفْلَانِ، مَسْرُورَانِ. این دو کودک، خوشحال است.
- ب) هاتانِ المُرَأَاتَانِ، شَاكِرَتَانِ. این زنان، سپاسگزارند.
- الف) هذانِ الطُّبِيْبَانِ، مَسْرُورَانِ. این دو کودک، خوشحال اند.
- ب) هاتانِ الطَّبِيْبَتَانِ، سَاسِگَزَارَنْد. این دو مرد، سپاسگزارند.

۴ - با توجه به هر شکل، جمله ی صحیح را انتخاب کنید.

- الف) هذانِ الطُّبِيْبَانِ، مَسْرُورَانِ.
- ب) هاتانِ الطَّبِيْبَتَانِ، مَسْرُورَتَانِ.
- الف) هاتانِ الطَّالِبَتَانِ، نَاجِحَتَانِ.
- ب) هذانِ الطَّالِبَانِ، نَاجِحَانِ.
- الف) هاتانِ، وَرْدَتَانِ جَمِيْلَتَانِ.
- ب) هذانِ، جَبَلَانِ مُرْتَفِعَانِ.

۵ - در جای خالی گزینه ی مناسب به کار ببرید.

- الف) هذانِ، كَبِيْرَانِ.
- ب) هاتانِ، نَاجِحَتَانِ.
- الشَّجَرَتَانِ
- الصَّفَّانِ
- البُنْتَانِ
- الْوَلْدَانِ

- (ج) هذانِ، نَظِيفانِ .
 التَّافِذَتانِ الكُرْسِيَّانِ
- (د) هاتانِ، جَمِيلَتانِ .
 اللَّوْحَتانِ الْجَبَلانِ

۶ - به حرکات و علامت‌های کلمات زیر دقت کنید و جدول را مانند نمونه پر کنید.

(الطِّفْلَةُ - مُرْتَفِعٌ - الصَّحَّةُ - مُعَلِّمٌ)

تنوین	سکون	ضمّه	کسره	فتحه	
—	فُ	ةُ	طِ	لَ	طِيفْلَةٌ
					مُرْتَفِعٌ
					الصَّحَّةُ
					مُعَلِّمٌ

۷ - ترجمه کنید.

- الف) هذانِ الكُرْسِيَّانِ الخَشْبِيَّانِ، جَمِيلانِ .
 ب) هاتانِ البُنْتانِ الصَّالِحَتانِ، لِذَلِكَ الرَّجُلِ .
- ج) هاتانِ المَرَّاتانِ فِي الصَّحَّةِ .
 د) لِهَذَيْنِ الرَّجُلَيْنِ، طِفْلانِ نَظِيفانِ .

۸ - هر يك از اسم‌های انتخاب شده از متن درس (نورُ الكَلَامِ) را در جای مخصوص خود در جدول قرار دهید.

(مَجْهُولَتانِ - الصَّحَّةُ - يَوْمٌ - المَرءُ - رَأْيانِ - وَالِدَيْنِ - ذَهَبٌ - يَوْمانِ)

مثنای مؤنث	مثنای مذکر	مفرد مؤنث	مفرد مذکر

یادسپاری قواعد با شعر

مثنی

یکی و یکی همیشه دو تا	مثنی هست برای دو تا
آهای آهای خبردار!	نشونه هاشو بردار!
الف و نون کسره دار!	یاء و نون کسره دار
اضافه کن به مفرد	مثناشو بدست آر!

۱- ترجمه ی لغات مشخص شده در عبارات زیر به ترتیب کدام گزینه است؟

«أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ . - هذا كُرْسِيٌّ خَشَبِيٌّ.»

- الف (خوب ، طلا ، چوب)
 ب (بهترین ، طلایش ، چوبین)
 ج (بهتر ، طلایش ، چوبی)
 د (بالاتر ، طلایش ، چوب)

۲- با توجه به ترجمه، کدام گزینه به ترتیب برای جاهای خالی عبارت زیر مناسب است؟

«الدَّهْرُ يَوْمَانِ، يَوْمٌ وَ يَوْمٌ» «دنيا دو روز است، روزی به نفع تو و روزی به ضرر تو.»

- الف (عَلَيْهِ - لَهُ)
 ب (لَكَ - عَلَيْهِ)
 ج (لَهُ - لَكَ)
 د (لَكَ ، عَلَيْكَ)

۳- ترجمه ی کدام لغت نادرست است؟

- الف (خَشَبِيٌّ : چوبی)
 ب (اِمْرَأٌ : زن)
 ج (مَسْرُورٌ : خوشحال)
 د (عَلَيْكَ : به زیان تو)

۴- جاهای خالی در عبارت «نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ، وَ» با کدام گزینه کامل می شود؟

- الف (الصَّحَّةُ وَ الخَشَبُ)
 ب (الذَّهَبُ وَ الصَّحَّةُ)
 ج (الذَّهَبُ وَ الأَمَانُ)
 د (الصَّحَّةُ وَ الأَمَانُ)

۵- ترجمه ی کدام عبارت درست است؟

- الف (هذان ، زارعان قویان . اینان ، دو کشاورز نیرومند هستند .)
 ب (هاتان الوردتان ، جمیلتان . این ها دو گل زیبا ، هستند .)
 ج (هذان الصفاان ، کبیران . این ها ، دو کلاس بزرگ اند .)
 د (هاتان ، بنتان نظیفتان . این دو دختر ، تمیزند .)

۶- کدام گزینه «مثنی» است؟

- الف (ایمان)
 ب (رأیان)
 ج (امان)
 د (نسیان)

۷- کدام گزینه صحیح است؟

- الف (هاتان مُرْتَفَعَانِ .)
 ب (هاتان كُرْسِيَانِ .)
 ج (هذان اِمْرَأَاتَانِ .)
 د (هاتان بِنْتَانِ .)

۸- در جمله ی «رَأْيَانِ خَيْرٌ مِنْ رَأْيِ وَاحِدٍ» به ترتیب چند سکون و چند تنوین وجود دارد؟

- الف (۳-۶)
 ب (۲-۴)
 ج (۳-۴)
 د (۲-۳)

۹- در کلمه ی « النَّافِذَةُ » کدام حروف به ترتیب دارای علامت ضمّه و کسره هستند؟

- الف (ة - ف)
 ب (ذ - ف)
 ج (ة - ذ)
 د (ف - ة)

۱۰- کدام عبارت نادرست است؟

- الف (بِنْتَيْنِ نَاجِحَتَيْنِ .)
 ب (كُرْسِيَانِ خَشَبِيَانِ .)
 ج (جَبَلَيْنِ مُرْتَفَعَيْنِ .)
 د (طَالِبَتَانِ مُمْتَازَانِ .)

تست پیشرفته

۱- ترجمه ی کدام عبارت، نادرست است؟

- الف) هَذَانِ الْجَبَلَانِ ، مُرْتَفِعَانِ . این دو کوه، بلندند .
- ب) لِهَذَيْنِ الصَّفِينِ ، نَافِذَتَانِ . این دو کلاس ، دو پنجره دارند .
- ج) لِهَذَا الصَّفِّ لَوْحَةٌ جَمِيلَةٌ . این کلاس تابلویی زیبا دارد .
- د) لِهَذِهِ الْمَرْأَةِ ، بِنْتَانِ نَاجِحَتَانِ . آن زن ، دو پسر موفق دارد .

۲- مفرد کدام کلمه صحیح نمی باشد؟

- الف) بنات : بنت ب) ایام : یوم ج) رجال : رَجُلٌ د) فرائض : مَفْرُوضٌ

۳- کدام گزینه، اسم اشاره ی مناسب، برای کلمات زیر است؟

«بِنْتَانِ ، إِنْسَانِ ، يَوْمَانِ ، مَسْرُورَةٌ»

- الف) هَذَانِ ، هَذَانِ ، هَذَانِ ، تَلْكَ ب) هَاتَانِ ، هَذَا ، هَاتَانِ ، هَذِهِ
- ج) هَاتَانِ ، ذَلِكَ ، هَذَانِ ، تَلْكَ د) هَذَانِ ، هَذَا ، هَاتَانِ ، هَذِهِ

۴- کدام گزینه، از نظر معنا وقواعد نگارش درست است؟

- الف) هَذَانِ الْكُرْسِيَانِ ، حَشَبِيَّتَانِ . ب) هَاتَانِ الْبِنْتَانِ ، نَاجِحَتَانِ .
- ج) هَذَانِ الْمَرَّاتَانِ ، نَظِيفَتَانِ . د) هَاتَانِ الْوَرْدَتَانِ ، مُرْتَفِعَانِ .

۵- مفرد عبارت «هَذَانِ مُمْتَازَانِ» و مثنای «هَذِهِ امْرَأَةٌ»، به ترتیب کدام گزینه است؟

- الف) هَذِهِ مُمْتَازَةٌ ، هَذَانِ امْرَأَتَانِ ب) هَاتَانِ مُمْتَازَتَانِ ، هَذَا مَرَّةٌ
- ج) هَذِهِ مُمْتَازَةٌ ، هَذَانِ رَجُلَانِ د) هَذَا مُمْتَازٌ ، هَاتَانِ امْرَأَتَانِ

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

كَنْزُ الْكُنُوزِ

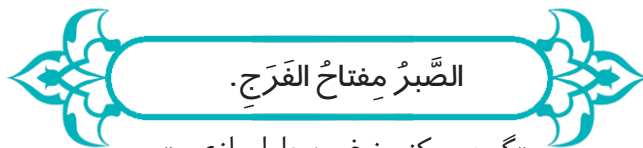
واژگان ارب

.....	مِفْتَاح	عِبْرَةٌ	حَجَر	أَحْيَاء
.....	مَكْتَبَةٌ	عِدَاوَةٌ	حَدِيقَةٌ	أَوْسَطُ
.....	مَوْتٌ	عِنْدَ	سَبْعِينَ	أَوْلِيكَ
.....	وَاقِفٌ	فَائِزٌ	سَنَةً	تَفَكَّرُ سَاعَةً
.....	هَا	كَنْزٌ	صَدَاقَةٌ	جَالِسٌ
.....	هَؤُلَاءِ	لَاعِبٌ	صِغَرٌ	جَاهِلٌ

كَنْزُ الْكُنُوزِ

- ۱- تَفَكَّرُ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً.
 - ۲- عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ.
 - ۳- الْعِلْمُ فِي الصِّغَرِ، كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ.
 - ۴- خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا.
 - ۵- الْجَهْلُ مَوْتُ الْأَحْيَاءِ.
- لحظه ای بهتر از هفتاد عبادت است .
- دشمنی بهتر از نادان است .
- علم در ، مانند نقش در است .
- بهترین کارها آنهاست .
- نادانی زندگان است .

ضرب المثل منزل

الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ.

«گر صبر کنی ز غوره حلوا سازی.»

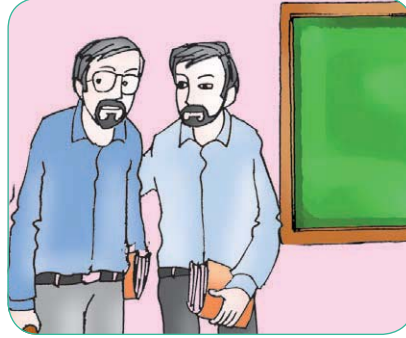
هؤلاء أولئك

قواعد تصویری

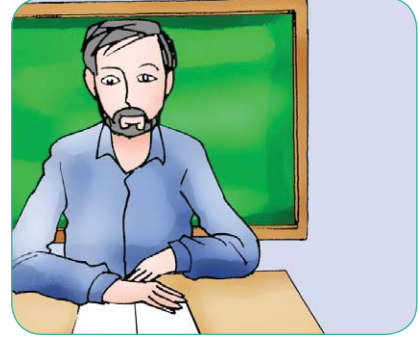
ببینید، مقایسه کنید و به خاطر بسپارید.

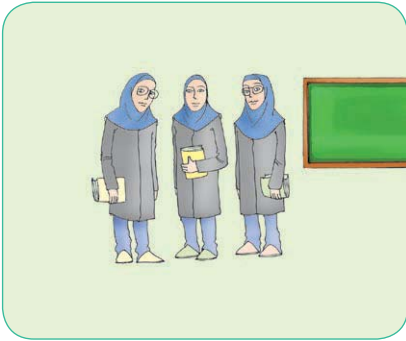
هؤلاء، مُدَرِّسُونَ.

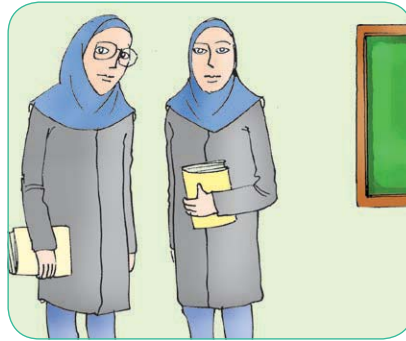
هذان، مُدَرِّسَانِ.

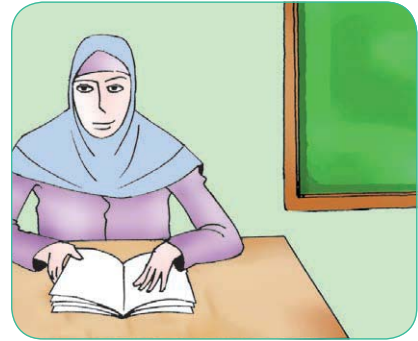
هذا، مُدَرِّسٌ.

اولئك، مُدَرِّسَاتٌ.

هاتان، مُدَرِّسَاتَانِ.

هذه مُدَرِّسَةٌ.

نکات

جمع نشان دهنده بیش از دو نفر یا دو چیز است و به سه شکل زیر آورده می شود:

جمع مذکر سالم: این نوع از جمع، شکل مفرد کلمه، بدون تغییر کردن و با گرفتن دو علامت «وَن» یا «یَن» به جمع تبدیل می شود.

مُعَلِّمٌ + «وَن یا یَن» → مُعَلِّمُونَ، مُعَلِّمِينَ

جمع مؤنث سالم: در این نوع از جمع، شکل مفرد کلمه، بدون تغییر کردن و با گرفتن علامت «ات» به جمع تبدیل می شود.

مُعَلِّمَةٌ + «ات» → مُعَلِّمَاتٌ

تذکر: ابتدا باید (ة) را از انتهای کلمه حذف کنیم.

جمع مکسر (شکسته): در این نوع از جمع، شکل مفرد کلمه تغییر می کند.

(با بعضی از این جمع ها در دبستان آشنا شده اید.)

مدرسه → مدارس مَسْجِدٌ → مَسَاجِدُ رَجُلٌ → رِجَالٌ

«هؤلاء و اولئك»: دو اسم اشاره برای جمع هستند که برای مذکر و مؤنث، مشترک به کار می روند.

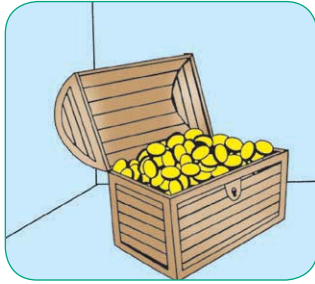
گلبرگ واژگان

۱ - فقط واژه های مشخص شده را ترجمه کنید.

الف) هَذَا الطَّالِبُ، فَائِزٌ ب) مَرِيْمٌ، جَالِسَةٌ عَلَي الكُرْسِيِّ

۲ - واژه ی مربوط به هر تصویر را زیر آن بنویسید.

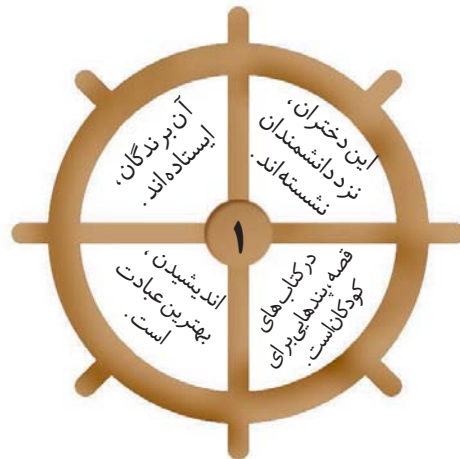
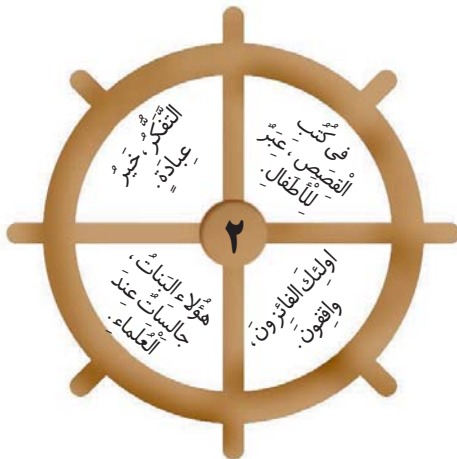
(الْكَنْزُ، الْمَكْتَبَةُ، الْمَفَاتِيحُ)

۳ - کلمه ی مناسب از گروه «الف» را در ستون مربوط به آن از گروه «ب» شماره گذاری کنید.

ب		الف	
سال		أَحْيَاء	۱
بازیکن		حَدِيقَةٌ	۲
باغ		لَاعِب	۳
زندگان		سَنَةٌ	۴

۴ - هر ترجمه در گردونه «۱» به کدام عبارت در گردونه «۲» مربوط است. بر روی آن ها شماره مشترک بنویسید.

إبتسامة

الطَّالِبُ: «الغابة» يا أستاذُ.
دانش آموز: جنگل، ای استاد.

المُعَلِّمُ: ما هو جمع «الشجرة»؟
معلم: جمع «شجرة» چیه؟

۵ - مقابل ترجمه ی درست علامت ✓ بزنید.

- الف) الْعُلَمَاءُ، أَحْيَاءُ.....
- دانشمندان، زنده اند.
 - دانشمند، زنده است.
- ب) التَّفَكُّرُ، مِفْتَاحُ الْعُلُومِ.....
- اندیشه، کلید علم است.
 - اندیشیدن، کلید دانش ها است.
- ج) الْجَهْلُ، مَوْتُ الْأَحْيَاءِ.....
- نادانی، مرگ زندگان است.
 - نادان، باعث مرگ زندگان است.

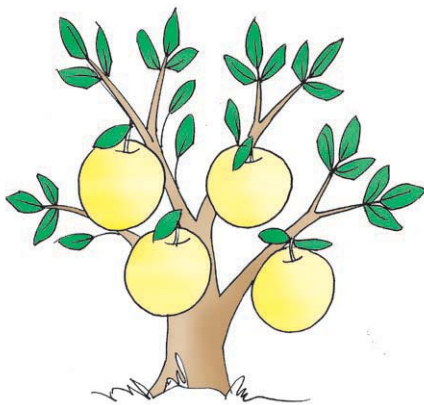
تمرین

۱ - جملات صحیح را با (ص) و غلط را با (غ) مشخص کنید.

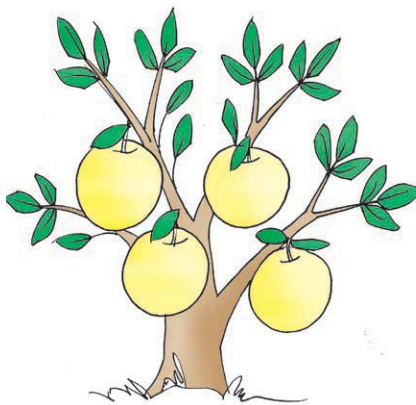
- الف) أَوْلَيْكَ جَاهِلَانٍ..... (ب) هَوْلَاءِ جَالِسُونَ.....
- ج) أَوْلَيْكَ لَاعِبَاتٌ..... (د) هَاتَانِ مِفْتَاحَانِ.....
- هـ) هَوْلَاءِ فَائِزَاتٌ..... (ی) هَذَا قَلَمَانِ.....

۲ - هر کدام از کلمات داخل کمانک را در داخل میوه ی مربوط به خود بنویسید.

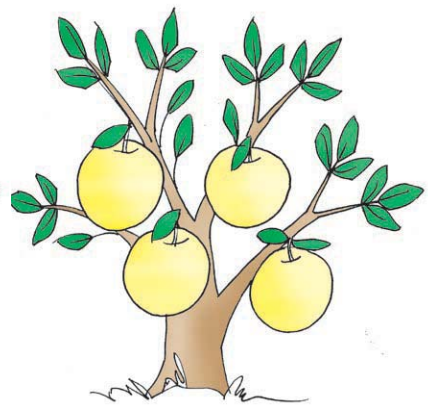
(مُجَاهِدَاتٍ - قِصَصٍ - صَابِرُونَ - مَفَاتِيحٍ - نَاجِحَاتٍ - مُؤْمِنُونَ - كُتُبٍ - شَاكِرَاتٍ - فَائِزُونَ - حَدَائِقٍ - عَالِمَاتٍ - لَاعِبُونَ)

جمع مکسر

جمع مؤنث سالم

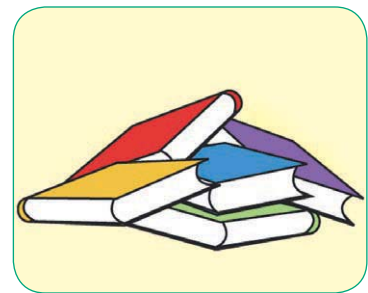
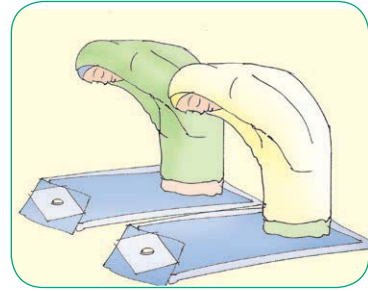
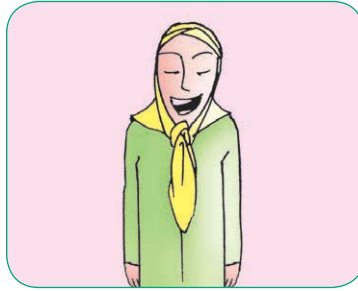

جمع مذکر سالم

۳ - از بین کلمات زیر، دور جمع های مکسر خط بکشید.

عَبْرٌ - جَاهِلَانٍ - فَرَائِضٌ - مُتَمَازُونَ - مَفَاتِيحٌ - مُوَفَّقَاتٌ - صُفُوفٌ - صَابِرَاتَانِ - أَشْجَارٌ

۴ - کلمه ی مربوط به هر تصویر را زیر آن بنویسید. (یک کلمه اضافه است)
(وَلَدَانِ، لَاعِبٌ، حَيَاطَاتِ، صَالِحَتَانِ، مَسْرُورَةٌ، مُؤْمِنِينَ، كُتُبٌ)

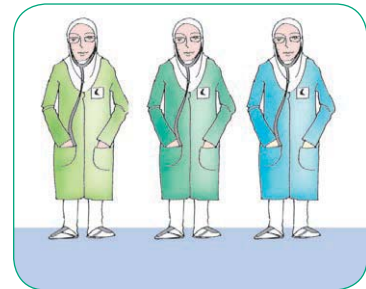
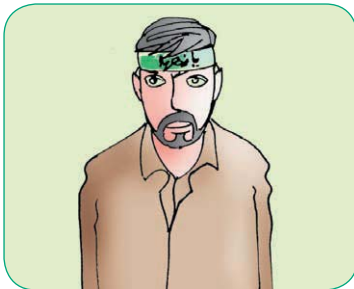

۵ - ابتدای جملات را ترجمه کنید ، سپس جمع های سالم و مکسر را معلوم کرده و در جدول بنویسید.

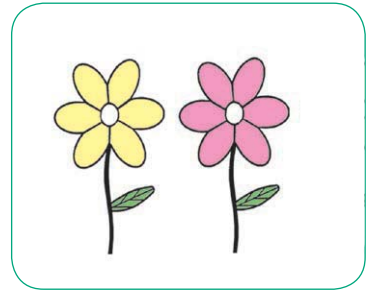
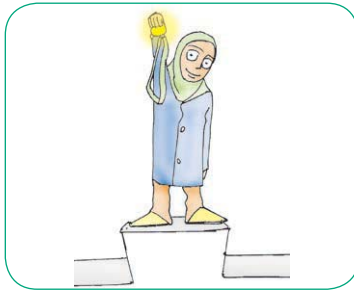
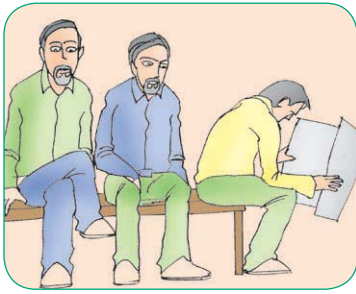
ردیف	جمع های سالم	جمع های مکسر

- الف) هُوَلاءِ اللَّاعِبِينَ ، فائِزُونَ .
ب) اولئكَ النَّبَاتُ ، فِي المَكْتَبَةِ .
ج) الرِّجَالُ ، واقِفُونَ عِنْدَ الأشْجارِ .
د) اولئكَ المُعَلِّمُونَ ، جالِسُونَ عِنْدَ العُلَماءِ .

۶ - با توجه به هر شکل جمله ی درست را مشخص کنید.

- الف) هُوَلاءِ مُجاهِدَةٍ .
ب) هُوَلاءِ مُجاهِدُونَ .
ج) ذلِكَ مُجاهِدٌ .
- الف) هذانِ مِفْتاحانِ .
ب) اولئكَ مَفْتاحُ .
ج) هاتانِ مِفْتاحانِ .
- الف) هُوَلاءِ طَبِيبَتانِ .
ب) هَذِهِ طَبِيبَةٌ .
ج) اولئكَ طَبِيباتٌ .

- الف) هذانِ الرَّجُلانِ جالِسانِ .
- الف) هؤُلاءِ اللَّاعِباتُ ، فائِزاتُ .
- الف) هاتانِ وَرَدَتانِ .
- ب) هؤُلاءِ البناتُ ، جالِساتُ .
- ب) تِلْكَ اللَّاعِبَةُ ، فائِزَةٌ .
- ب) هذهِ وَرْدَةٌ .
- ج) اولئِكَ الرَّجالُ ، جالِسونَ .
- ج) هاتانِ اللَّاعِبَتانِ ، فائِزَتانِ .
- ج) هذانِ وَرَدَتانِ .

۷- برای جای خالی کلمه مناسب را علامت بزنیـد.

- الف) هؤُلاءِ الصَّادِقُونَ ،
- ب) البناتُ ، مَسروراتُ .
- ج) اولئِكَ ، واقِفونَ .
- د) الرَّجالُ المُجاهِدونَ
- فائِزونَ
- فائِزاتُ
- هاتانِ
- اولئِكَ
- المُؤمِنونَ
- المُؤمِنانِ
- مُمتازاتُ
- مُمتازونَ

جمع	مثنى	مفرد	جنس / تعداد
هؤُلاءِ (نزدیک): اِبان اولئِكَ (دور): اَنان	هذانِ (نزدیک) _____	هذا (نزدیک) ذلِكَ (دور)	مذکر
هؤُلاءِ (نزدیک): اِبان اولئِكَ (دور): اَنان	هاتانِ (نزدیک) _____	هذه (نزدیک) تِلْكَ (دور)	مؤنث
جمع	مثنى	مفرد	جنس / تعداد
هؤُلاءِ، مُعَلِّمونَ . اولئِكَ، مُعَلِّمونَ .	هذانِ، مُعَلِّمانِ . _____	هذا، مُعَلِّمٍ . ذلِكَ، مُعَلِّمٍ .	مذکر
هؤُلاءِ، مُعَلِّماتُ . اولئِكَ، مُعَلِّماتُ .	هاتانِ، مُعَلِّماتِنِ . _____	هذه، مُعَلِّمَةٍ . تِلْكَ، مُعَلِّمَةٍ .	مؤنث

اسم های اشاره

در یک نگاه:

خلاصه قواعد

۳ درس

۸ - با توجه به عبارات متن درس (كُنزُ الكُنوزِ)، اسم های خواسته شده را پیدا کرده و در جدول زیر بنویسید.

جمع مکسر	جمع مذکر سالم	مفرد مؤنث	مفرد مذکر	ردیف
				۱
				۲

۱- ترجمه‌ی لغات مشخص شده در عبارت زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ، كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ.»

- الف) خردسال - سنگ ها
 ب) خردسالان - سنگ
 ج) کودکی - سنگ
 د) کودکی - سنگ‌ها

۲- ترجمه‌ی کدام لغت نادرست است؟

- الف) جالس: نشسته
 ب) لاعِب: بازیکن
 ج) مَكْتَبَة: کتابخانه
 د) أحياء: مرده

۳- کدام کلمه برای جای خالی عبارت مقابل مناسب است؟ «خَيْرُ الْأُمُورِ، بها.»

- الف) أحياء
 ب) أوسط
 ج) صَعْر
 د) فائز

۴- جای خالی در عبارت «تَفَكَّرُ.....، خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ..... سَنَةً.» به ترتیب با کدام گزینه کامل می‌شود؟

- الف) ساعات، واحد
 ب) ساعة، سبعين
 ج) أيام، عند
 د) ساعات، أوسط

۵- ترجمه‌ی کدام عبارت نادرست است؟

- الف) الْجَهْلُ، مَوْتُ الْأَحْيَاءِ: نادانی، مرگ زندگان است.
 ب) فِي كُتُبِ الْقِصَصِ، عِبْرٌ: در کتابهای داستان، پندهایی هست.
 ج) الْكُتُبُ، عِنْدَ هَذَيْنِ الْعَالَمِينَ: کتابها، نزد این دو دانشمند است.
 د) عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ، خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ: دشمنی دانا، بهتر از دوستی دانا است.

۶- کدام گزینه، «جمع مذکر سالم» است؟

- الف) سَيِّدِينَ
 ب) سَيِّدَاتَانِ
 ج) عَالَمِينَ
 د) رَجُلَيْنِ

۷- کدام گزینه نادرست است؟

- الف) اولئكَ مُعَلِّمَاتٌ.
 ب) هُوَ لَاءِ مُدِيرَانِ.
 ج) هُوَ لَاءِ رِجَالٍ.
 د) هَذَا نِ وَلَدَانِ

۸- جمع مؤنث سالم «هَذَا، طَالِبَاتِ نَظِيفَاتِ» در کدام گزینه است؟

- الف) هُوَ لَاءِ، طُلَّابُ نَظِيفُونَ.
 ب) هُوَ لَاءِ، طَالِبَاتُ نَظِيفُونَ.
 ج) هُوَ لَاءِ، طَالِبَاتُ نَظِيفَاتُ.
 د) اولئكَ، طَالِبَاتُ نَظِيفَاتُ.

۹- کدام گزینه «جمع مکسر» نیست؟

- الف) أحياء
 ب) أولاد
 ج) أخشاب
 د) نسيان

۱۰- مفرد کدام گزینه نادرست است؟

- الف) نَاجِحَات: ناجح
 ب) صَادِقِينَ: صادق
 ج) كَنُوز: كنز
 د) جَالِسُونَ: جالس

تست پیشرفته

۱ - ترجمه ی صحیح عبارت «سَنَ الصَّغِيرِ، خَيْرٌ سِنِينَ.»

- الف) سال های کودکی، سالی نیکوست .
 ب) سال کودکی، سال دوستی هاست .
 ج) سال های کودکی، بهترین سال هاست .
 د) سن کودکی، بهترین سن هاست .

۲ - در کدام گزینه هر سه نوع اسم جمع به کار رفته است؟

- الف) طَالِبَاتٍ، فَائِزُونَ، مُجَاهِدِينَ
 ب) عِبْرٌ، حَافِظُونَ، عَالِمِينَ
 ج) جَالِسُونَ، كُنُوزٌ، حُقَاطِظُ
 د) حَدَائِقُ، صَالِحَاتُ، صَابِرُونَ

۳ - کدام گزینه از نظر معنا و قواعد نگارش درست است؟

- الف) اولئك الرجال، مؤمنون .
 ب) هؤلاء البنات، ناجحات .
 ج) هاتان العالمات، في المكتبة .
 د) هذان الولدان، جالسون .

۴ - کدام دو کلمه با هم مترادفند؟

- الف) صداقة = عداوة
 ب) واقف = جالس
 ج) فائز = ناجح
 د) عالم = جاهل

۵ - مفرد عبارت «هؤلاء الصالحات، ناجحات» و جمع «هذا العالم، ممتاز» به ترتیب کدام است؟

- الف) هذا الصالح، ناجح - اولئك العلماء، ممتازون .
 ب) هذه الصالحة، ناجحة - هؤلاء العلماء، ممتازون .
 ج) هذان الصالحان، ناجحان - اولئك العالمات، ممتازات .
 د) هذه الصالحة، ناجح - هؤلاء العلماء، ممتازان .

یادداشت

.....

.....

.....

.....

.....